

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΦΙΛΟΜΑΘΩΝ.

ΤΙΜΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΡΜΗΣ.

ΕΤΗΣΙΑ.
ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ
Δια τὸ ἰσωτερικὸν δρ. 12
Δια τὸ ἐξωτερικὸν • 15

Συντάσσεται ὑπὸ Πανταζῆ καὶ ἐκδίδεται ἐκ τῆς ἐπιμέλειας τοῦ διὰ τῶν ἰδιοκινήσεων ἀποστολῆς ἀπὸ τῆς ἀφορμῆς. Τὴν καταχώριστον ἀγγε-
λιῶν λεπτ. 15 ὁ στίχος.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΣΗΣΕΩΝ.

Οὐχ οἱ πολλὰ, ἀλλ' οἱ χρήσιμα ἀναγινώσκοντες εἶσι σπουδαῖοι.

(ΑΡΙΣΤΙΠΠΟΣ).

Ἐὰν ἦς φιλομαθής, ἔση καὶ πολυμαθής. (ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ).

Ἀθήναι, τῆν 23 Ὀκτωβρίου 1855

Περὶ τῆς Μεσογείου θαλάσσης.

(Συνέχεια ἴδε ἀριθ. 133).

3) Φυσικὴ Γεωγραφία.— Αἱ πρὸς βορρᾶν τῆς Μεσογείου θαλάσσης παραλίαι ἐνεκα τῆς ποικιλίας καὶ τῆς διατομῆς αὐτῶν ὑπερτεροῦσι τῶν πρὸς μεσημβρίαν, ἧτοι τῶν Λυβικῶν ἀκτῶν. Αἱ τρεῖς μεσλαὶ χερσονήσοι, ἡ Ἰβηρικὴ, ἡ Ἰταλικὴ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ, μετὰ τῶν κολπωδῶν καὶ βαθύς ἐντετυμημένων παραλιῶν αὐτῶν ποιοῦσι, ὡς ἐκ τῶν παρακειμένων νήσων καὶ τῶν ἀπέναντι παραλιῶν, πολλοὺς πορθμοὺς καὶ ἰσθμούς. Παρεκτός τοῦ Εὐξείνου (ὅστις ὅμως πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς μέρος αὐτῆς) ἡ θάλασσα αὕτη διαιρεῖται φυσικῶς εἰς δύο εὐρείας λεκάνας ἢ πελάγη. Ὁ κατὰ τὴν εἴσοδον τῶν πορθμῶν φραγμὸς ὀρίζει τὴν ἀρχὴν τῆς δυτικῆς λεκάνης, ἧτις κατέρχεται εἰς ἀχανὲς βάθος καὶ ἐκτείνεται μέχρι τοῦ μέσου τῆς θαλάσσης, ἐνθα καταρρέει ὑπερθάλλουσα δευτέρην φραγμὸν (τὸν ὑπὸ τοῦ Ναυάρχου Smyth ἀνακαλυφθέντα ὄχθον (Adventure Bank) εἰς τὴν ἐπι ἀχανεστέραν ἀνατολικὴν λεκάνην. Ὁ Στράβων (B. 122-127) παρέστησε πᾶσαν τὴν ἑκτασιν ταύτην διὰ τριῶν μικροτέρων λεκανῶν, ὧν ἡ μὲν δυτικὴ ἢ Τυρρηνικὴ περιελάμβανε τὸ μεταξὺ τῶν Ἑρακλείων στηλῶν καὶ τῆς Σικελίας διαστήμα. περιέχον τὸ τε Ἰβηρικὸν, καὶ τὸ Λυγιστικὸν καὶ τὸ Σαρδόνιον πελάγος. Δευτέρη ἦν ἡ τῶν Σύρτειων λεκάνη, πρὸς Ἄν. τῆς Σικελίας, περιλαμβάνουσα τὰ πεγάλη Λυσιόνιον ἢ Σικελικὸν, Ἴόνιον καὶ Λιβυκόν. Πρὸς Β. ἡ λεκάνη αὕτη ἐκτείνεται εἰς τὸν Ἀδρίαν καὶ πρὸς Μ. διὰ τοῦ κόλπου τῆς Λιβύας εἰσχωρεῖ εἰς τὴν Ἀφρικὴν. Τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς λεκάνης ταύτης διακόπτεται ὑπὸ μόνης τῆς Κύπρου, καὶ περιλαμβάνει τὸ Καρπῆθιον πελάγος, τὸ Παμφύλιον, τὸ τῆς Κιλικίας καὶ τὸ τῆς Συρίας. Ἡ τρίτη, τοῦτέστιν ἡ τοῦ Αἰγαίου, λεκάνη ὀρίζεται πρὸς Μ. ὑπὸ καμπυλῆς γραμμῆς, ἧτις ἀρχομένη ἀπὸ τῆς παραλίας τῆς ἐν Ἀσία τῇ Μικρᾷ Κορίας ἀποτελεῖται ὑπὸ τῶν νήσων Ρόδου, Κρήτης καὶ Κυθέρων, ἀπτομένη τῆς Πελοποννήσου οὐ πόρῳ τῶν Μαλεῶν μέρη ταύτης εἰσὶ τὸ Θράκιον, τὸ Μυρτώον, τὸ Ἰκάριον καὶ τὸ Κρητικὸν πελάγος.

Ἀπὸ τοῦ Αἰγαίου ὁ τοῦ Ἑλλησπόντου πορθμὸς φέρει εἰς τὴν Προποντιδα, συνεχομένην διὰ τοῦ Θρακικοῦ Βοσπόρου τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ, ΒΑ. δὲ τούτου ἐστὶν ἡ Μαιώτις λίμνη καὶ ὁ φέρων εἰς αὐτὴν Κιμμέριος Βόσπορος. Ὁ σχηματισμὸς τῶν χερσῶν καὶ τῶν ἧτοι ἐξ Ἑρακλείου ἐνεργεῖς ἀνωψοθειῶν, ἡ ἐκ τῆς χερσου ἀποκασθειῶν νήσων, παρέσχεν ἀφορμὴν κατ' ἀρχαιοτάτους χρόνους εἰς κοσμολογικὰς θεωρίας περὶ ἐκρήξεων, μεταβολῶν τῆς γῆς, καὶ καταρρέσεων ἐξογκωθειῶν ὑψηλοτέρων θαλασσῶν εἰς ταπεινότερας. Ὁ Εὐξείνος, ὁ Ἑλλησπόντος, ὁ τῶν Γαδείρων πορθμὸς καὶ ἡ Ἑσὼ θάλασσα μετὰ τῶν πολλῶν αὐτῆς νήσων ἦσαν πρόσφορα ἵνα παραγάγῃσι θεωρία: τοιαύτας. Παραλείποντες τοὺς κατακλύσμοὺς τοῦ τε Ἠλύγου καὶ τοῦ Δευκαλίωνα, καὶ τὸ μυθικὸν βῆμα τῶν Ἑρακλείων στηλῶν ὑπὸ τοῦ ὀμωνύμου Ἡρώου, φέρομεν τὰς τῆς Σαμοθράκης παραδόσεις κατ' ὅσα ὁ Εὐξείνος, μεσογείας ποτε λίμνη, ἐξάρθεις ὑπὸ τῶν εἰς αὐτὸν εἰσρεόντων ποταμῶν λάθρως ἐξεπέσε πρῶτον διὰ τοῦ Βοσπόρου, εἶτα δὲ διὰ τοῦ Ἑλλησπόντου εἰς τὸ Αἶ αἶον. Ἐπιπέσει τῶν Σαμοθράκων τούτων παραδόσεων φαίνεται εἰς τὴν ἐνωρᾶν Στρατιανὸς τοῦ Λαμβάκηνοῦ (Στράβ. Α. 49, 51), κατ' ὅσα, ἡ πλημμυρὰ τῶν ὑδάτων τοῦ Εὐξείνου ἤνοιξε πρῶτον τὸν πόρον τοῦ Ἑλ-

Αἱ ΣΥΝΑΡΜΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ

Παρά τοις Κ. Κ. Διδασκάλοις καὶ τοῖς ἐπιστάταις τῶν Ταχυδρομείων ἐν τῇ ἡμεδαπῇ.

Ἐν δὲ τῇ ἀλλεδαπῇ πρὸς τοῖς Κ. Κ. Ἑλλησικ. Πρεσβείοις καὶ τοῖς ἰδιαίτεροις ἐπιτροποις τοῦ ἐκδότη.

Ἐκδίδεται τετράκις τοῦ μηνός.

λησπόντου καὶ ὕστερον ἐξ ὁμοίων αἰτιῶν ἐξερράγη ὁ κατὰ τὰς στηλάς τοῦ Ἑρακλείου πόρος. Ἡ θεωρία αὕτη τοῦ Στρατιανὸς ὠδήγησε τὸν ἐκ Κυρήνης Ἑρατοθένην νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα τῆς ἰσότητος τοῦ ἐδάφους πρὸς τῶν ἔξω, ἧτοι τῶν περικλυσοῦσιν τὰς χερσούς, θαλασσῶν. Ὁ Στράβων (Α. 51-54) ἀπορρίπτων τὴν θεωρίαν τοῦ Στρατιανὸς, ὡς μὴ ὀρθοῦσαν εἰς ἐξήγησιν πάντων τῶν φαινομένων, προτείνει ἰδίαν, ἧς τὴν ἐμβρίειαν μόλις ἤδη ἤρξαντο οἱ κατ' ἡμᾶς γεωλόγοι νὰ ἐκτιμῶσι. Ἰδοὺ τί ἰέγει ὁ Στράβων (ἀνωτ). «Πρὸς δὲ τὸν Στράβωνα λέγοιτ' ἂν, ὅτι πολλῶν αἰτιῶν ὄντων ἀφίεις ταῦτα τὰ μὴ ὄντα αἰτιάται· πρῶτην γὰρ αἰτίαν φησὶν, ὅτι τῆς ἐντὸς θαλάττης καὶ τῆς ἐκτὸς οὐ ταῦτόν τὸ ἔδαφος καὶ ὁ βυθός. Πρὸς γὰρ τὸ μετεωρίζεσθαι ταύτην καὶ ταπεινοῦσθαι καὶ ἐπικλύζειν τόπους τινὰς καὶ ἀναχωρεῖν ἀπ' αὐτῶν οὐ τοῦτό ἐστὶν αἴτιον τὸ ἄλλα καὶ ἄλλα ἐδάφη τὰ μὲν ταπεινότερα εἶναι τὰ δὲ ὑψηλότερα, ἀλλ' ἂν τὰ αὐτὰ ἐδάφη ποτὲ μὲν μετεωρίζεσθαι ποτὲ δ' αὖ ταπεινοῦσθαι καὶ συνεξαίρειν ἢ συνενδιδοῦναι τὸ πέλαγος· ἐξάρθῃ μὲν γὰρ ἐπικλύσαι ἂν, ταπεινωθὲν δὲ ἀναδράμοι ἂν εἰς τὴν ἀρχαίαν κατάστασιν λοιπὸν οὖν αἰτιάσθαι τὸ ἔδαφος ἢ τὸ τῆ θαλάττης ὑποκείμενον ἢ τὸ ἐπικλυζόμενον, μᾶλλον δὲ τὸ ὕψαλον, πολὺ γὰρ εὐκινητότερον καὶ μεταβολὰς θάττους δέξασθαι δυνάμενον τὸ ἐνωρὸν κτλ.» (Lyell, Geology p. 17, Humboldt, Cosmos vol. ii. p. 118. Ἄγγλ. μετ., Aspects of Nature, vol. ii. p. 73-83, μετ).

Τὸ ποτάμιον τῆς Μεσογείου θαλάσσης σύστημα, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν εἰς τὸν Εὐξείνον ἐκβαλλόντων ποταμῶν, συνίσταται, παρεκτός διαφορῶν ἐλασσόνων ρυάκων, ἐκ τοῦ Νείλου, τοῦ Δανουβίου, τοῦ Βορυσθέου, τοῦ Τανάιδος, τοῦ Πάδου, τοῦ Ροδανῶ, τοῦ Ἑβρου καὶ τοῦ Τύρα. Ἡ καθολικὴ φυσιολογία τῆς θαλάσσης ταύτης, καὶ ἡ σχέσις αὐτῆς πρὸς τὰς ἀρχαίας θεωρίας ὑπερθάλλουσι τὰ ὅρια τῆς διατριβῆς ταύτης· ἀρκεῖ μόνον νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ περὶ παλιόροισιν θεωρία ἐξητάσθη ἐν ταῖς περὶ αὐτῆς ἀνήγει δὲ μόνον τῇ ποιητικῇ γλώσσῃ νὰ ὀνομάζῃται αὕτη «ἄμοιρος παλιόροισιν θαλάσση». Ὁ παλαιὸς ναύτης εἶχε τὰς χάρτας καὶ θαλασσοδρογίους αὐτοῦ, ἐγίνωσκε τὰ περὶ αὐτῶν ρεύματα καὶ τοὺς ἀντίρροους αὐτῆς, τοὺς ὀλεθρίους τῶ ναυτιλομένῳ τυφῶνας καὶ πρηστήρας, καὶ ἔχα ῥετὰ ἐν ὄρα κινδύνου τοὺς ἐν τῇ κορυφῇ τοῦ ἰστίου παίζοντας Διοσκούρους. Πολλὰ πολυτίμους πληροφορίας περὶ τῶν ἀνέμων, κλιμάτων καὶ ἄλλων ἀτμοσφαιρικῶν φαινομένων, ὅπως ταῦτα ὑπὸ τῶν ἀρχαίων διαμνημονεύονται καὶ ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἐρευνητῶν ἐξηγοῦνται, εὕρισκε ὁ φιλοπράγμων ἐν τῷ τοῦ ναυάρχου Smyth περὶ Μεσογείου θαλάσσης σφῶ πονηματι (Mediterranean p. 210-320). Ἀρήτμον εἶ ἐστὶ διὰ τὴν παράθεσιν τῶν Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων συγγραφέων καὶ τοῦ Φορβιγέρου τὸ περὶ φυσικῆς Γεωγραφίας μέρος (Phys. Geogr. vol. i. pp. 576-655). Διατριβαί τινες δημοσιευθεῖσαι ἐν τῷ Fraser's Magazine τοῦ 1852 καὶ 1853 ἔτους περὶ τῶν γνωστῶν τοῖς ἀρχαίοις ἰχθύων πολὺ διασαφήνισαι τὰ περὶ τῆς ἰχθυολογίας τῆς θαλάσσης ταύτης. Διὰ νεωτάτης ἐρευνῆς ἐβεβαιώθη ἡ ἀλήθεια πολλῶν διδακτικῶν ἀμὰ δὲ καὶ περιεγῶν πραγμάτων περὶ τῶν ἰχθύων τῆς Μεσογείου, ἀπὸ περιήλθον εἰς ἡμᾶς ἐκ τοῦ Ἀριστοτέλους, τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Ἀρχεστράτου, τοῦ Αἰλιανῶ, τοῦ Ὄβιδίου, τοῦ Ὀππιανῶ, τοῦ Ἀθηναίου καὶ τοῦ Ἰουστίνου.

4) Ἱστορικὴ Γεωγραφία.— Ἡ ἐξιστόρησις τῆς προόδου τῶν ἀνακαλύψεων ἐπὶ τῶν ὑδάτων καὶ τῶν ἀκτῶν τῆς θα-

λάσσης ταύτης ήθελεν είναι ή όλη αφήγησις της ιστορίας του πολιτισμού enullum sine nomine saxum». Η Γεωγραφική αυτή θέσις μέγα συνετέλεσε προς την των εθνών συγκοινωνίαν και την επέκτασιν της του κόσμου γνώσεως. Αί τρεις χερσόνησοι — Ίβηρική, Ίταλική, και Έλληνική — εξέρχονται προς συνάντησιν των προβεβλημένων εξ ανατολών χερσονήσων Ασίας...

Ο αρχαιότερος πολιτισμός των ήόνων τούτων ήν κατά τὰ μεσημβρινά μέρη, άλλ' ό εθνικός χαρακτήρ των Αιγυπτίων άντέχειτο τη προς άλλα έθνη κοινότης, ή δε άσημαντος ναυτιλία αυτών περιωριζέτο μόνον εις τον Νείλου και τον Διερβιον κόλπον. Οί Φοινίκες πρώτοι γεγόνασι οι μεγάλοι διενεργηταί της προαγωγής της συγκοινωνίας των εθνών ή σημαία αυτών ένκυμάτιζε πανταχού της Έσω θαλάσσης. Η Καρχηδόν και ή Τυρρηνία, και τοι ήττον των Φοινίκων ουσιώδεις ως προς τον των λαών συσχετισμόν και την επέκτασιν του γεωγραφικού ορίοντος, συνετέλεσαν πολύ προς την έμπορικην κοινωνίαν της Δ. παραλίας της Αφρικής και της Β. Ευρώπης. Πολύ μείζων και διαρκεστέρα πρόδος διενεργήθη διά των Έλλήνων και Ρωμαίων, ιδίως μόλιστα άρ' ου οι τελευταίοι κατέλυσαν την Φοινικο-Καρχηδονικήν δύναμιν. Τό ποικίλον σχήμα και ή διατομή της παραλίας και Έλληνικής χερσονήσου προέκαλεσαν πρωϊαιτάτην ναυτιλίαν και έμπορικην συγκοινωνίαν. Αί στρατεΐαι των Σαμίων (Ηρόδ. Δ. 162 κτλ) των Φωκαέων (Ηρόδ. Α. 163) διηνοίξαν τα δυτικά μέρη της θαλάσσης ταύτης. Επ' της Ρωμαϊκής κοσμοκρατορίας, ή Μεσόγειος ήν ή λίμνη της βασιλευούσης πόλεως. Μικρόν μετά τον πρώτον Μιθριδατικόν πόλεμον, ή από των αρχαιοτάτων χρόνων τό Αιγαίον παρενοχλούσα πειρατεία διενεργείτο συστηματικώς υπό μεγάλων στρατών και στόλων, ών ύφορμοι ή στρατόπεδα ήσαν ή Κιλικία και ή Κρήτη. Έκ των όρημνητέων τούτων οι πειραταί διεύθυνον τας έκδρομάς αυτών επί τό πλείστον της Μεσογείου μέρος (Αππ. Μιθριδ. 92, Πλουτ. Πιομπ. 24). Η πειρατεία, έξολορευθεΐσα υπό του Πομπηίου, ουδέποτε εξής ένηργείτο επί τοσοούτον ώσπερ να γίνηται και μείνα αυτής έν τη ιστορία, ότι δε δέν εξηλείφθη έντελώς ουδέ παρ' αυτού του στόλου, έν οι Ρωμαίοι αυτοκράτορες διετήρουν προς τόν έν τη ανατολή, δεικνυται εκ διαφόρων έπιγραφών (Boeckh. Corp. Inscript. Graec. αριθ. 2333, 2347). Οί Ρωμαίοι περιεφρόνουν πσαν έμπορικην, οι δε Έλληνες από των χρόνων του προστάτου αυτών Αδριανού μέχρι της καταλύσεως του έν τη Ανατολή Ρωμ. κράτους, κατείχον την μεγίστην μοίραν του έμπορείου της Μεσογείου. Καί μετ' αυτās τās Μουσουλμανικας κατακτήσεις, οι Αραβες, και τοι πολλάκις συσκευασίντες και εκστρατεύσαντες διά θαλάσσης κατά της Κωνσταντινουπόλεως, ουδέποτε ήδυνήθησαν ν' αποτ' λείωσιν ένάλιον δύναμιν παρήκμασεν ή ισχύς αυτών έν θαλάσση και οι στόλοι αυτών έλαττωέντες κατέστησαν πειρατικη μοίρα, ένθ' άπ' εναντίας αυτών Έλληνες προέκοπον και εις πλοία και εις πλοΐτον. Οί αυτοκράτορες της Κωνσταντινουπόλεως διετέλουν έργω κύριοι της θαλάσσης. (Περ' πάντων των άφοράντων την θαλάσσαν ταύτην ίδε τό άνωτέρω μνημονευθέν σύγγραμμα του ναυάρχου Smyth «The Mediterranean» London. 1854).

Σμ. Αί παλιόροιαι της Μεσογείου θαλάσσης εισιν άτακτοι και άνωμαλοι έν πλημμυριδι ύψούνται τά ύδατα αυτās ώστε δύο πόδας, έν άμπωτιδι δε ταπεινούνται όμοίως 2. ποδ.

Περ' του αρχαιου μετρικου συστηματος των Έλλήνων, και της βάσεως τούτου επί αστρονομικων γραμμων.

Πλείστοι των πεπαιδευμένων θεωροϋσι τό νέον μετρικόν σύστημα των Γάλλων ότι είναι τό μόνον μεταξύ όλων των παλαιων και νεωτέρων συστημάτων, τό όποιον έπενόηθη κατά πρώτην φοράν, βασιζόμενον εις σταθεράς και άμεταβλήτους αρχάς, ληφθεΐσας εξ αστρονομικων και γεωδαισιων γραμμων. Αν όμως μελετήη τις τά διάφορα μετρικα συστήματα των αρχαιων, εύρίσκει εκ πολλων ότι ουκ εισιν οι Γάλλοι οι κατά πρώτον έπινοήσαντες τό αστρονομικόν μετρικόν σύστημα, αλλά πρό αυτων υπήρξαν οι Έλληνες.

Η αλήθεια αυτη εύκρινώς μιν δέν άναφανεται υπό συγγραφείας τινος κατά την αρχαιοτάτην εποχήν της Ελλάδος μόνον τά όνόματα πους, πήχυς, κτλ. και ή μεταξυ τούτων σχέσις σαφώς εκφράζεται υπό του Ησιόδου εις τά Έργα και Ημέραι, όποιον δε τό μέγεθος του ποδός; τούτο ουδέλλως όρίζεται εύρίσκειται όμως εύκόλως, εάν ύπολογίση τις τās μεγαλητέρας μονάδας του μήκους του μετρικου συστήματος των αρχαιων. Αί μονάδες αυται εισι τά στάδια. Τούτων τά κυριώτερα εισι τρία, α. τό κοινόν στάδιον, τό και Πυθικόν καλούμενον υπό των νεωτέρων συγγραφέων, ως υπό του Barbié du Bocage, β. τό Ολυμπιακόν, γ. τό Πτολεμαϊκόν.

Α. Τό κοινόν στάδιον έμπεριέχει πόδας 480, 750 στάδια τοιαυτα έμπεριέχονται εις μίαν μοίραν του Ισημερινου ήν δε τό στάδιον τούτο πανάρχαιον, και χρησιμον εις ναυτικās έργασίας.

Β. Τό Ολυμπιακόν στάδιον έμπεριέχει, κατά τον Ηρόδοτον 600 πόδας, 600 στάδια έμπεριέχονται εις μίαν μοίραν.

Γ. Τό Πτολεμαϊκόν έμπεριέχει 720 πόδας, 500 στάδια έμπεριέχονται εις μίαν μοίραν.

Είς όλα ταυτα τά στάδια ό πους είναι ή κοινή μονάς, ήτις είναι ίσομεγέθης πάντοτε. Έκαστον δε τούτων των σταδίων είναι εκπαλαι ώρισμένον ποσάκις έμπεριέχεται έν μιή μοίρα. Καί του μιν κοινού σταδίου, ως έβρέθη, ή μοίρα έμπεριέχει 750 στάδια, εκαστον δε τούτων 480 πόδας. Άρα ή μοίρα έχει πόδας 360,000. Του Ολυμπιακού ή μοίρα έχει στάδια 600, τό στάδιον τούτο πόδας 600, άρα ή μοίρα πόδας 600, 000, τό αυτό εξάγεται και εκ του Πτολεμαϊκου εκ τούτων έπεται ότι ό πους είναι ή κοινή και πρώτη μονάς, ήτις και' άλλας τās εποχάς έμεινε άμετάβλητος, και προσδιορίζεται πάντοτε διαιρουμένης της μοίρας του γήινου μεγίστου κύκλου εις 360,000 μέρη παρατηρητέον δε ότι ως ό κύκλος διαιρείται εις 360 μοίρας, ούτως ή μοίρα διαιρείται εις 360,000 πόδας. Ο πους λοιπόν των αρχαιων Έλλήνων δέν είναι μονάς έπιστηριζομένη εις άπλοΐν εκ συνθήκης όρισμόν του μεγέθους της, άλλ' ένυπάρχει ή βάση αυτης εις ουρανίους γραμμάς, ήτοι εις τον μέγιστον κύκλον της σφαιρας.

Αλλά κατά ποίαν εποχήν ώρίσθη κατ' αυτόν τον τρόπον τό τοιοϋτον μετρικόν σύστημα; τούτο καταφανές δέν γίνεται υπό συγγραφείας τινος, εξάγεται όμως ότι τό έργον τούτο ήν αρχαιοτάτον. Τό κοινόν στάδιον, τό και Πυθικόν στάδιον καλούμενον, είναι πανάρχαιον, και ίσως τόσον αρχαιον, όσον και τό Μαντεϊον των Δελφών, εις ό ήν αφιερωμένον τό μέτρον τούτο, και ίσως ώρίσθη εις την πανορχαιοτάτην εκείνην εποχήν οτε, ως άποδεικνύει ό αστρονόμος Bailly, υπήρξεν έθνος παναρχαιοτάτον, τό όποιον έτελειοποίησε τās επιστήμας και τέχνας, και ειχε τούς τελειότερους αστρονόμους και σοφούς εκ δε του έθνους τούτου διετηρήθη και τό μετρικόν αστρονομικόν σύστημα, ουπερ ό χρόνος έσεε τās αρχάς εις τό ακότος; ό δε Γάλλος Ζομαρδ δοξάζει, ότι οι Αιγύπτιοι εις αρχαιοτάτην εποχήν ειχον τό μετρικόν αυτών σύστημα βασιζόμενον εις γεωδαισικās και αστρονομικās πράξεις. Ίσως λοιπόν οι Έλληνες, παραλαβόντες εκ των Αιγυπτίων και άλλα πολλά, παρέλαβον και τό τοιοϋτον μετρικόν σύστημα.

Αν δε μεταβώμεν εις άλλην εποχήν, εύρίσκομεν ότι ό Παλαμήδης υίός του Ναυπλίου, όστις έχει επί του Τρωϊκού πολέμου, ήτον ό επιστημότερος της εποχης του σοφός και δεινός περι τε φιλοσοφίαν, ποιητικήν και αστρονομίαν εις τούτον άποδίδεται ή έφευρεσις των μετρων και σταθμών, των στοιχείων του άλφάβητου, ζ, π, ρ, χ' και πολλων ειδων παιχνιδιων της

αργίας, ως πεσσών και κύβων. Ούσης της κοινωνίας βεβαίως πρό του Παλαμήδους, υπήρχε και το μετρικόν σύστημα εις τους Έλληνες; αλλά φαίνεται ότι ό Παλαμήδης έπενόησε νέον τι σύστημα, τό όποιον ως δεινός αστρονόμος έβάσισεν εις αστρονομικās αρχάς ως σταθεριώτερας κατά δυστυχίαν όμως ταυτά εις συμπεράσματα διότι τά συγγράμματα του Παλαμήδους εξηφανίσθησαν, οι μιν λέγουσι παρά των απογόνων του Αγαμέμνονος, ήν γάρ συγγενής τούτων προς μητρός; οι δε λέγουσιν υπό Όμηρου, ένεκα φθόνου άπεται γάρ και των μεγίστων ανδρών ό φθόνος.

Εξ όλων τούτων έπεται εικάσι ως προς τό αντικείμενον αν όμως έλλωμεν εις τās μετ' ταυτα διαφορούς εποχάς της άκμαζούσης Ελλάδος περι τās επιστήμας, εύρίσκομεν την άλλθειαν του λόγου μας προφανεσάτην.

Από της εποχης του σοφου Αριστοτέλους ένηργουόντο οι μαθηματικοί εις τον προσδιορισμόν του μεγέθους της γης, και ήρχισαν να καταμετρώσιν ίνα εύρωσι τό μέγεθος της περιφέρειας της γης διά γεωδαισιων και αστρονομικων καταμετρήσεων τέλος εκ των έργασιων, ως έπενόησαν οι μαθηματικοί επί Πτολεμαίου, της γήινου περιφέρειας, εύρέθη αληθής, και ώρίσθη πλέον θετικώς τό μέγεθος του Έλληνικου ποδός διά γεωδαισιων και αστρονομικων καταμετρήσεων διότι έρευνώντες να εύρωσι τό μήκος μιας μοίρας του γήινου μεγίστου κύκλου, και καταμετρήσαντες τās αποστάσεις δύο τόπων, οτινες εύρέθησαν απέχοντες άπ' άλλήλων μίαν μοίραν, εύρον εκ της καταμετρήσεως ότι απέχον 500 στάδια, ήτοι 360,000 πόδας. Εκ της τοιαυτης λοιπόν πράξεως έπροσδιορίσθη ου μόνον ή περιφέρεια της γης, αλλά και τό μήκος του Έλληνικου ποδός επί ουρανίων γραμμων διεβεβαιώθη προσέτι, ότι τό μήκος τούτο του ποδός είναι αυτό εκείνο τό όποιον πρό άμνημονευτων χρόνων παρεδέχοντο οι Έλληνες; εξ όλων λοιπόν τούτων έπεται ότι, από της εποχης ιδίως του Πτολεμαίου, ό Έλληνικός πους, ή ή μονάς του μετρικου συστήματος των Έλλήνων, έχει τās βάσεις επί αστρονομικων γραμμων.

Γίνεται προσέτι κατάδηλον ότι οι Γάλλοι, οι προσδιορίσαντες την μονάδα του μετρικου συστήματος αυτων επί αστρονομικων γραμμων, δέν έπραξαν άλλο, παρά ν' άνανεώσωσιν ότι εκάλυπτο υπό τό ακότος των αιώνων, ως τούτο συνομολογεί Guibout εις τά περι αρχαιων μετρων; διότι όπως επί Πτολεμαίου ώρίσθη τό μέτρον, και τοι ή πρόθεσις δέν ήτον κυρίως ή αυτη, ούτω και οι Γάλλοι έπραξαν. Τό 1790 δελμόβρος και Μέγαι καταμετρήσαντες τό μεταξύ δύο πόλεων Δουγκέρης και Βαρκελώνης απόστημα, εξήγαγον εκ τούτου ότι τό τέταρτον του Μεσημερινου του διερχομενου εκ των σημειων των δύο τούτων μερών ίσον έστι 5,130,470 όργυιας (toises) τό ποσόν τούτο, διαιρέσαντες εις δεκά εκατομμύρια έτα μέρη, εύρον ίσον εκαστον μέρος με 3 ποδ. 11, 296|1000 γραμ. παλαιού μετρου Γαλλικου; τό μήκος τούτο εκάλισαν μέτρον ή δε έθ.συνέλευσις τότε των Γάλλων, κατά πρότασιν της Ακαδημίας των επιστημων, παρεδέχθη τούτο, και τό έθεσεν ως αρχικην μονάδα του νέου μετρικου συστήματος; τό μέτρον τούτο πολλαπλασιάσαντες και διαιρέσαντες δεκαδικώς έποίησαν μικροτέρας και μεγαλητέρας μονάδας σημειωτέον δε ότι πολλοί γεωγράφοι καταμετρήσαντες κατά διαφόρους διευθύνσεις και εις διάφορα μέρη την έκτασιν μιας μοίρας, δέν εύρον άπαντες τό αυτό ποσόν και τούτο προέρχεται διότι τό σχήμα της γης δέν είναι έντελώς σφαιρα, αλλά εις μιν τον Ισημερινόν έξογκωμένον, εις δε τους πόλους πεπιεσμένον, ως τούτο έβ βεβαιώθη και διά των γεωδαισιων τούτων καταμετρήσεων, και διά του εκκρεμους. Ίν τούτοις υειωτάτος τις αστρονόμος και γεωγράφος άπεδείξε κατά τό 1845 εις την Ακαδημίαν των επιστημων των Παρισίων, ότι τό μήκος είναι έσφαλμένον κατά τι, αλλά παραδεχθέντος πλέον του μετρου ήδη, είναι αδύνατον να μεταβληθ. Σημειωτέον προσέτι ότι και οι αρχαιοι καταμετρήσαν ου μόνον τά δύο ρηθέντα υπό Πτολεμαίου σημεία, αλλά και άλλα κατ' άλλας διευθύνσεις.

Αλλά διατί οι Γάλλοι καταμετρήσαντες αναλογικώς τό τέταρτον του μεγίστου κύκλου της γης, ήτοι τās 90' μοίρας δέν ανέλιγισαν τό μήκος του ποδός του παρ' αυτους έν χρήσει, αλλά έποίησαν νέον μέτρον; διότι ό παλαιος Γαλλικός πους δέν έμπεριείχετο εις άκρίαιον αριθμόν εις μίαν μοίραν, αλλά κλασματικώς; διότι αναλογεί μία μοίρα έμπεριείχετο Γαλ.

ποδ. 842,049 1/3, ένθ' ό πους των Έλλήνων έμπεριέχεται 360,000κις.

Ο δ' αποκλειστικώς άνήκει εις τους Γάλλους είναι ή εισαγωγή πρώτην φοράν εις την Ευρώπην του δεκαδικου μετρικου συστήματος, τό όποιον λίαν διευκολύνει τους μαθηματικούς ύπολογισμούς. Οι Γάλλοι τό εισήγαγον έν Ευρώπη, αλλά δέν τό έφευρον, διότι και τούτο τό δεκαδικόν σύστημα πρό άμνημονευτων χρόνων ύπάρχει έν χρήσει εις την Κίνα, και έν μεγαλητέρα έκτάσει έπειδή ου μόνον τό μετρικόν σύστημα έχουσι δεκαδικόν, αλλά και τό μέτρον του χρόνου; διότι τό ήμεροϋκτιον διαιρου έν 100 μέρη, άπερ καλοϋσι Κες, εκαστον τούτων εις δεκά, και καθεξής.

Καθώς λοιπόν τό μέτρον των Γάλλων εύρίσκειται πάντοτε υπό πσαν ανατροπήν της γης, ούτω και ό Έλληνικός πους; διότι όμοίωτερα βασίζονται εις γεωδαισικās και αστρονομικās γραμμάς;—φέρ' είδομεν νύν έν περιλήψει τον μεταξυ τούτων λόγον; διότι και τούτο χρησιμον έσεται προς πολλά.

Ο Έλληνικός πους=0,30,703... μέτρον Γαλλικου, κατά τον έν Βατικανός Ρωμαϊκόν ποδα.

Ο Έλληνικός πους=030864... κατά τās καταμετρήσεις της μοίρας υπό των Γάλλων (κατά τό μέτρον). (Βελτιώσις).

ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ. (ΑΓΓΕΛΙΑ Β')

Δι' εκτενοϋς ήμων άγγελίας, κατά τās αρχάς του ένεστώτος έτους εκδοθείσης, άνηγγεΐλαμεν τω φιλομούσφω κοινω τά δέοντα περι του αρχαιολογικου Λεξικου του διδάκτορος W. Smith και της εκ της νεωτέρας, τούτέστι, της δευτέρας εκδόσεως του Αγγλικου πρωτοτύπου μεταφράσεως αυτου παρ' ήμων ταυτα έπαναλαμβάνομεν έν συνόψει ώδε, εξηλθνηθείσης της Α' ήμων άγγελίας. Έν τω προκειμένω Λεξικω περιγράφονται και εξετάζονται διά μακρων, κατ' αλφάβητον της ύλης διατεταγμένης, τά ήθη, τά έθιμα, τά πολιτεύματα, τά θρησκευόμενα, αι τελεταί, αι έορταί και πανηγύρεις, οι άγώνες, αι παιδιαι, οι νόμοι, τά δικαστικά, τά στρατιωτικά και πολεμικά, αι τέχναι, αι βιομηχανίαι, τά έμπορικά, τά σκευή, τά έπιπλα, αι μηχαναι, οι ιματισμοί των αρχαιων Έλλήνων, και καθόλου πανθ' όσα γνωρίζονται αποβλέποντα τον τε δημόσιον και τον ιδιωτικόν βιον αυτων. Ταυτα δε πάντα περιεγράφησαν κατά τās μαρτυρίας των αρχαιων συγγραφέων και επί τη βάσει των νεωτέρων αρχαιολογικων πραγματειων περιωνύμων αρχαιολόγων Γερμανων και άλλων σοφων, οϊον του Niebuhr, Boeckh, K. O. Muller, Wachsmuth, K. E. Hermann, Savigny, Meier, Shoemann, Bunsen, Platner, Hudtwalker, Winckelman, Lessing, κτλ. Έν εκάστω άρθρω σημειούται πλείστοι παραπομπαι εις τους αρχαιους συγγραφείας και εις τους κρατίστους εκ των νεωτέρων εις βεβαίωσιν των λεγομένων; ώστε δε 250 εικόνες, έν σωζόμενων λειψάνων των αρχαιων τεχνουργημάτων αντιγεγραμμένοι σαφηνίως αι ταιαυτης διασαφήσεως κρήνοντα άρθρα. Την αξίαν του βιβλίου τούτου συνιδόν τό δεδ. ύπουργειον της Δημ. Εκπαιδεύσεως συνέδραμε τό δυνατόν προς την έκδοσιν αυτου, όμολογησαν συνάμα και την μεγαλην αυτου χρησιμότητα πσαι τοις Έλλησι προς μελέτην και γνώσιν του βίου των αρχαιων αυτων προγόνων. Συμφώνως προς τούτο οι επιφανέστεροι των καθηγητων της φιλολογίας και αρχαιολογίας και από καθέδρας και διά της δημοσιογραφίας ούχ ήττον επήνεσαν και συνέστησαν σπουδαίως τοις ομιληταις αυτων και πσαι τοις φιλομαθέσι τό έργον τούτο. Έκ τούτων και των τοιοϋτων ένθαρρυνθέντες ήρξάμεθα ήδη της έκτυπώσεως, πιστεύοντες ότι προθύμως χορηγήσουσιν ήν έν την συνδρομήν αυτων πάντες οι φιλόμοιοι όμογενεί; προς ταχίαν συντέλεσιν της έκδόσεως αυτου. Τό όλον του βιβλίου μετ' αυτων έν τέλει εικονογραφιων, και του ιδίως ήμων παρατηρήσεως και σημειώσεως περιέχοντος παραρτήματος, συνίσταται εκ σελιδων περίπου 1100. Προς εύκολίαν δε των συνδρομη.

των καὶ ἡμῶν ἔσται διανεμόμενον κατὰ φυλλάδια, ἐνὸς κατὰ πᾶσαν τριμηνίαν ἐκδιδόμενον. Ἐκαστον φυλλάδιον συνίσταται ἐξ 160 μεγάλων σελίδων διστηλῶν εἰς 8^{ον} καὶ τιμᾶται δραχμῶν 3. διὰ τοὺς συνδρομητὰς μόνον, πληρωτέων ἅμα τῇ ἐπιδόσει αὐτοῦ. Διὰ τοὺς μὴ συνδρομητὰς προσδιορίζεται τιμὴ ἐκαστοῦ φυλλαδίου δρ. 4. ἀσυγκαταβάτως. Λίαν προσεχῶς ἐκδίδεται τὸ πρῶτον φυλλάδιον.

Τὰ ὀνόματα τῶν συνδρομητῶν δημοσιευθήσονται ἐν τέλει τοῦ πονήματος.

Τῷ ἐγγράφοντι δέκα ἀσφαλεῖς συνδρομητὰς δίδεται ἐν σῶμα δωρεάν.

Ἀθήνησι 1855. Ὀκτωβρίου 15.

Ὁ Μεταφραστὴς
Δ. ΠΑΝΤΑΖΗΣ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ἡ τὸ ἱστορικὸν Μεσολόγγιον καὶ ἄλλα τῆς Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας μέρη διαμαστιζούσα βροτολοιγὸς χολέρα εὐρίσκεται εἰν ὕφεσιν. Ἡ Σεβ. Κυβέρνησις ἔσπευσεν εἰς βοήθειαν τῶν κατοίκων τῶν προσβληθεισῶν πόλεων ἀποστείλασα αὐτοῖς καὶ ἰατροὺς καὶ φάρμακα καὶ βοήθειαν. Ἡ Α. Μ. ὁ Σεβαστὸς ἡμῶν Βασιλεὺς, ἐν τῇ ἀκρᾷ αὐτοῦ φιλανθρωπία καὶ πατρικῇ πρὸς τοὺς πάσχοντες στοργῇ, ἐπεμψε τὸν αὐλικὸν ἰατρον Κ. Κωστήν, ἵνα διανεμῇ τοῖς τοιοῦτοις χρηματικὰ βοηθήματα δοθέντα ἐκ τοῦ ἀνακτορικοῦ ταμείου.

— Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν ἐνεχειρίσθη παρὰ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως εἰς τὸ ἀρτισύστατον τάγμα τῶν ἀκροβολιστῶν ἡ σημαία ζωηρὰ ζητωκραυγαὶ καὶ ἀπὸ καρδίας ἀνευφημίαι πολυπληθεστάτου ἐν τῇ παρατάξει παρόντος λαοῦ συνώδευον τὰς ΑΑ. ΜΜ. καθ' ὅλην τῆς τελετῆς τὴν διάρκειαν. Αἱ ἐπιδειχθεῖσαι κατὰ τὴν τελετὴν ταύτην ἀσκήσεις τοῦ τάγματος τούτου ἀπέδειξαν, πρὸς εὐχαρίστησιν τῶν παρόντων ὁμογενῶν τε καὶ ξένων, τὴν Ἑλληνικὴν εὐμάθειαν. Ἡ Α. Μ. ἐξέφρασε τελείαν τὴν εὐαρέσκειαν Αὐτῆς πρὸς τὸν γυμνάσαντα τὸ νέον τοῦτο τάγμα διοικητὴν αὐτοῦ Κ. Πασχάλην ταγματάρχην. Πρὶν ἢ ἐγχειρισθῆ παρὰ τῆς Α. Μ. ἡ σημαία ἠὲ λογιῆται διὰ ἱεροτελεστίας ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Μαντινείας Κ. Θεοφάνους.

— Τῇ προτάσει τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως, ἐπανήλθεν δι' Υ. Β. Διατάγματος εἰς τὴν προτέραν θέσιν αὐτοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ὁ καθηγητὴς Κ. Φρεακρίτης. Μετὰ τὸν ὄρκον τῆς ὑπηρεσίας ὁ Κύριος ὑπουργὸς προσέτρεψε τὸν Κ. Φρεακρίτην ἵνα εἰσερχόμενος ἐκ νέου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον παραδώσῃ εἰς λήθην ὅτι πρότερον συνεβῆ, καὶ προσφέρηται ἐν ἀδελφικῇ ἀγάπῃ καὶ ὁμοιοῖα πρὸς πάντα συνάδελφον αὐτοῦ, χάριν τῆς εἰρήνης, ἣν καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐπιθυμῇ νὰ θλήπῃ ὑπάρχουσαν ἐν τῷ ἀνωτάτῳ τούτῳ παιδευτηρίῳ, καὶ τὸ συμφέρον τῶν εἰς αὐτὸ φοιτῶντων ἀπαιτεῖ.

— Μὴ διορισθέντος ἔτι γενικοῦ γραμματέως ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. ἀνετέθη ἡ ἐπιμέλεια τοῦ τμήματος τῆς μέσης καὶ ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως εἰς τὸν γενικὸν τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ τοῦ Διδασκαλείου διευθυντὴν Κύριον Σκαρλάτον Δ. Βυζάντιον.

— Ἀποπερατώθησαν ἄρτι αἱ ἐξετάσεις τοῦ Διδασκαλείου καὶ αἱ τῶν εἰς β. Ἰοικιασίων ἐκουσίας ὑποβληθέντων τριτοβαθμίων δημοδιδασκάλων τὸ ἀποτέλεσμα τούτων ὄφονται οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν ἐν τῇ ἐγκαίρως δημοσιευθησομένῃ ἐπισήμῳ ἐκδέσει τοῦ Κ. Διευθυντοῦ.

— Περαιωθεὶς ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησ. καὶ τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως, ὅτι ἡ πρὸ ὀλίγου χορηγηθεῖσα ἐνιαυσία παράταξις τῆς ἐν Εὐρώπῃ ὑποτροφίας τῶν υἱῶν τῶν ἀεμινήστων διδασκάλων Γενναδίου καὶ Βενθόλου δὲν ἀρκεῖ εἰς ἀποπερῆσιν τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτῶν σπουδῶν, προκάλεσε Υ. Β. Διατάγμα, δι' οὗ χορηγεῖται αὐτοῖς ἀντὶ μονοετοῦς διετῆς ὑποτροφίας. Ἡ πράξις αὕτη φέρει τιμὴν εἰς τὸν Κύριον Χριστόπουλον περιποιούμενον οὕτω τοὺς γόνους τῶν ἐθνικῶν διδασκάλων.

— Δι' Υ. Β. Διατάγματος τῆς 19 τ. μ. διορίσθη ἑλληνοδιδάσκαλος Λεβαδείας ἀντὶ τοῦ Κ. Βάλληνα ὁ Κ. Γάκ. Γκιών.

— Μετὰ περὶ αἰτοῦ λόγος γίνεται καὶ βεβαίαν προβλέπου-

σί τινες σιτοδείαν, ὅπερ ἐμπνέει φόβον εἰς τὸ κοινόν. Χαίρομεν πληροφορούμενοι ὅτι ἡ Σεβ. Κυβέρνησις ἀπεταμίευσεν ἤδη ἐν Πειραιεὶ ἄρκετὸν σῖτον καὶ ἕτερον περιμένει, ὥστε οὐ μόνον δὲν θέλομεν ὑποφέρει ἐκ τῆς ἐλλείψεως, ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπάρχουσα ὑπερτίμησις τοῦ ἄρτου θέλει ταχέως μετριασθῆ διὰ τοῦτο ὀφείλεται δίκαιος ἔπαινος εἰς τοὺς φροντίζοντας περὶ τῆς πρώτης καὶ ἀναποφεύκτου ταύτης τροφῆς τοῦ ἀνθρώπου.

— Εἰς τὸ ἐκδοθὲν κατ' αὐτὰς ὑπὸ τοῦ Κυρίου Γ. Χρυσοβέργου λοῖδορον κατ' ἐμοῦ φυλλάδιον νομίζων ἀνοίκειον καὶ τῆς ἀνατροφῆς καὶ τῶν ἐξεῶν μου νὰ ἀπαντήσω, κατήγγειλα αὐτὸν ἐπὶ συκοφαντῆ καὶ ἐξυβρίσει ἐνώπιον τῶν ἐνταῦθα Πλημμελειοδικῶν, καὶ κατὰ συνέπειαν διετάχθη ἤδη ἡ κατάσχεσις τοῦ φυλλαδίου καὶ ἐλπίζω ἐντὸς ὀλίγου νὰ τεθῆ φραγμὸς πλεον ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τὸ σκάνδαλον τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ὑπερβάντος καὶ αὐτὸ τῆς ἐσχάτης ἀκολασίας τὸ ὄριον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ὀκτωβρίου 1855.

ΣΚΑΡΛΑΤΟΣ Δ. ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ.

Πρὸς τοὺς διδάσκοντας καὶ διδασκομένους τὴν Γαλ. γλῶσσαν.

Ἐξεδόθη κατ' αὐτὰς γραμματικὴ τῆς Γαλλικῆς γλώσσης, συνταχθεῖσα ὑπὸ Γεωργίου Δούκα, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Πάτραις Β. Γυμνασίου, πρὸς χρῆσιν τῶν Βασιλικῶν Γυμνασίων τῆς Ἑλλάδος. Ἡ γραμματικὴ αὕτη διαιρεῖται εἰς τρία μέρη. Τὸ Α'. πραγματεύεται περὶ Ἑτυμολογίας. Τὸ Β'. περὶ Συντάξεως καὶ τὸ Γ'. περὶ Στιγουργίας. Ὁ συντάκτης ταύτης κατέβληεν ἀτρυττους πόνους, ἵνα καταστήσῃ καὶ τὰ τρία ταῦτα μέρη, ὅσον ἔνεστι πλήρη καὶ εὐμέθοδα. Προσέθηκε δὲ εἰς τὸ τέλος τοῦ δευτέρου μέρους, διαλόγους συντελοῦντας εἰς τὸ ὀμιλεῖν, καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ τρίτου, ἐπιστολάς πρὸς ἀσκήσιν τῶν νέων εἰς τὴν ἀλληλογραφίαν. Περιέχει ἔτι ὅτι ἀπαιτεῖται, ἵνα γινώσκῃ ὁ μαθητὴς ὅπως κατανοῇ τοὺς κλασικοὺς συγγραφεῖς, λογογράφους καὶ ποιητὰς, γράφῃ κατὰ κανόνας, καὶ ὀμιλῇ ὀρθῶς. Ὁ δὲ διδάσκων οὐκ ἔχει ἀνάγκην, ἵνα καταρῦγῃ εἰς ἄλλας πληρεστέρας, ὅπως συμπληρώσῃ ταύτην.

Ἡ Γραμματικὴ αὕτη, συγχευμένη ἐκ 16 1/2 τυπογραφικῶν φύλλων τιμᾶται δραχμῶν 3 1/2. Εὐρίσκεται δὲ ἐν Ἀθήναις παρὰ τῷ Κ. Ἰωάννῃ Β. Κάλκῳ, ὑπαλλήλῳ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου καὶ ἐν Πάτραις παρὰ τῷ Γεωργίῳ Δούκῃ. Τ.

Ἐπιστέλουσιν ὑμῖν ἐκ Κύμης τάδε.

13 Ὀκτωβρίου 1855.

Τῇ 10 Ὀκτωβρίου ἐγένετο ἡ ἐγκαθίδρυσις τοῦ ἐν Κύμῃ ἀρτίως ἐγκριθέντος σχολείου τῶν Κορασίων διδάσκαλος δὲ αὐτοῦ διορίσθη ἡ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ἄλλοτε διδάξασα ἑπτὰ ὅλα ἔτη Κ. Φανιώ Κυρ. Μπόρσα (νῦν σύζυγος τοῦ ἑλληνοδιδασκάλου Κύμης Κ. Ζήση Ἰωάννου) καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς διατρέψασα καὶ κατὰ τὴν ἀγνότητα τοῦ ἤθους οὐχ ἤττον. Ὅθεν συγχαίρομεν τὸ κοινὸν τῶν Κυμαίων καὶ διὰ τὴν σύστασιν τοιοῦτου ἀγχοεργοῦ καταστήματος, καὶ διὰ τὸν διορισμὸν τῆς διδασκαλίσσης ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον ὀφείλομεν νὰ ἐπαινέσωμεν ἐνταῦθα τὸν ζῆλον καὶ τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα τοῦ Δημάρχου Κ. Γ. Παπα-Νικολάου, ὅστις οὕτω κῶπων φε δέτα, οὕτε χρημάτων. ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως τῶν συνδρομητῶν του· ὁ Γ. Παπανικολάου βουλευτῆς κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη περρηρησεν ἐκ τῶν ὅσα ἐνάρετοι ἄνδρες πράττουσι, ὅτι ἡ ἀληθὴς δόξα συνίσταται εἰς ἔργα κοινωφελῆ καὶ οὐχὶ εἰς λόγους πομπώδεις· ὅθεν ἐπανελθὼν καταγίνεται ἔκτοτε παντὶ σθένει εἰς μόρῳσιν τῆς πατρίδος του· μὴ ἐπαρκούντος δὲ τοῦ δημοτικοῦ ταμείου εἰς τοιαύτας ἀνάγκας, καταβάλλει καὶ νῦν, ὡς καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ αὐτοῦ δημοτικῇ περιόδῳ ὅσον τὸν μισθὸν του, καὶ ὁσάκις ἡ χρεία τὸ καλεῖ προθύμως ἐξοδεύει καὶ ἐκ τοῦ ὑστερημάτων του ἔχων συμπράκτορα ἐνταῦθα καὶ τὸν εἰς πάντα προθυμὸν ἐπέρχον, ὅστις καὶ αὐτὸς περὶ πολλοῦ ποιούμενος τὴν διάπλκσιν τῆς νεότητος καταβάλλει ὅχι ὀλίγους κόπους. Εἴθε τὸ παράδειγμα αὐτῶν νὰ μιμηθῶσι καὶ ἄλλοι.

Κ. Γ.

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ Γ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ

(Ὅτις Ἀθῆνας ἤριθ. 274).